

Список использованных источников:

1. Букреев В. И. Расчеловечивание человека в мировой истории: истоки и глобальные последствия: психоантропология / В. И. Букреев. – М. : Флинта: Наука, 2011. – 405 с.
2. Шедяков В. Є. Відчуження як форма соціалізації особистості / В. Є. Шедяков // Сучасна українська політика. – 2012. – Спецвипуск: Інтеграційні процеси в сучасному світі: регіональні виміри. – С. 377-386.
3. Шедяков В. Е. Гуманизм как приоритет социально ответственного поведения // Actual questions and problems of development of social sciences: Proceedings of the International Scientific-Practical Conference «Current issues and problems of social sciences». – Holy Cross University. – Kielce, Poland, June 28-30, 2016. – P. 89-92.

Сушко Анатолій Іванович,

кандидат історичних наук, доцент,

Національний університет “Одеська юридична академія”

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ НА СТАДІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Новий етап розвитку сучасної цивілізації формуючи сучасний соціокультурний простір суспільного життя вимагає аналізу і переосмислення в рамках багатьох наукових напрямків та шкіл. Нинішній стан культурного розвитку характеризується поєднанням досить суперечливих процесів різного спрямування.

Аналізуючи сучасний стан українського суспільства все більше дослідників намагаються пояснити кризові явища не лише як окремі соціально-політичні колізії перехідного типу, а глибше аналізують причинно-наслідкові зв'язки історичного процесу. Досить перспективним є підхід комплексного вивчення соціокультурних явищ у всій повноті і різномірності їх компонентів.

Причини дезінтеграції і духовної кризи слід досліджувати перш за все, з проблемами спадковості - визначення проблем і специфічних рис культури, які на протязі історії формували і наповнювали змістом структури ментальності нашого народу. В цьому контексті, виділяється концепція розколу. На думку ряду дослідників «на рівні теоретичного узагальнення природу розколу можна визначити так : в українській культурі живуть і постійно актуалізуються дві програми відтворення соціокультурного цілого, що взаємоунеможливають одна іншу. Важливо усвідомити , що розкол відбувається через свідомість носія української культури. Звідси – розірваність і недостатня інтегрованість особистісного поля, низка миттєвих інверсійних переходів і багато іншого» [1, с. 399]. Автори розкривають спектр факторів, які характеризують витоки української цивілізації і які пов'язані зі спадщиною Маніхейства і Візантії, і приходять до висновку, що Україна, по суті, не виходила з маніхейського світовідчуття та світосприйняття. Звідси – розкол культурної свідомості, де протиріччя є деструктивним.

В рамках парадигми Е. Гелнера, Б. Андерсона та інших дослідників нації сучасного типу формувались в епоху Модерну і перш за все, зусиллями інтелектуалів, які розробили концепцію нації і поширили її через систему освіти, літературу та пресу. Більш того, автори вважають, що саме в ній представлені конкретні індивідууми, а права особистості могли підкріплюватись можливостями національних прав. Тим самим, нація з «уявної спільноти» (Б.Андерсон) перетворюється у фундамент соціокультурного зв'язку.

Модернізація завжди суттєво змінює усі сфери життя суспільства і людини, в тому числі й культурну. Але вона і породжує кризові ситуації, в тому числі, маргіналізацію традиційних суспільств. Цей процес триває у вигляді формування субкультури транзитивності, зі специфічними інтересами та цінностями, моделями поведінки в різних сферах життєдіяльності [2, с. 220-221]. Водночас, слід погодитись з позицією значної частини дослідників, що навіть наявність ознак внутрішнього розколу української цивілізації,

належності її на думку С. Гантінгтона до такого типу локальних цивілізацій, не робить наше майбутнє безперспективним. Є і світовий досвід подолання кризи культурно-цивілізаційної самоідентичності, яка притамана більшості державам світу і розроблені різні моделі соціокультурного майбутнього України. В більшості випадків, вихід вбачався в глибинних трансформаціях соціокультурної сфери з метою зміцнення націокультурної ідентичності соціуму. В цьому напрямку актуальним є розширення теоретико-методологічних засад дослідження, появи нових пояснювальних конструктів, зокрема соціокультурного підходу в поєднанні з історичним осмисленням специфіки генези політичної культури. Це особливо важливо на етапі модернізації, коли відбувається інтенсивне впровадження нових інститутів, формується культура сучасного суспільства і особистості.

Таким чином, розгляд різних компонентів соціокультурних особливостей нашого соціуму в історичному просторі дозволяє більш чітко зрозуміти специфіку України як цивілізаційної спільноти. Особливу цінність представляють підходи, які дозволяють подолати кризові явища, загострені зовнішньою агресією. Соціокультурна середина суспільного життя є визначальною в трансформації суспільства, і процесах євроінтеграції, і утвердженні ідеї гідного духовного життя кожної особистості українського соціуму.

Список використаних джерел:

1. Калакура Я. Українська культура : цивілізаційний вимір. К., 2015
2. Раздівський В. Базові резонансні субкультури сучасної України К., 2014.

Бокоч Юліана Миколаївна,
аспірант

Науковий керівник – д. пол. н., проф. Палінчак М.М.

Ужгородський національний університет

ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕРЖАВНО-ВЛАДНИХ КОМУНІКАЦІЙ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Держава завжди виступала провідним суб'єктом політичної комунікації з огляду на володіння інформаційними, фінансовими та організаційними ресурсами, які дозволяли їй здійснювати потужний вплив на масову свідомість і формувати бажані моделі поведінки громадян. Однак суттєві трансформації суспільно-політичного життя у ХХІ сторіччі призвели до помітних зрушень у комунікативних практиках і значно похитнули домінування держави як «лідера думок». Такі зміни пов'язані, перш за все, з тим, що у мережевому суспільстві інформація все більше розповсюджується не вертикально (від владних інститутів до громадян), а горизонтально через багатоманітність альтернативних джерел (Інтернет, соціальні мережі, громадські організації, активістів, тощо), унеможливаючи тотальний контроль над комунікативними впливами. На думку Р.Інглхарта у сучасному суспільстві спостерігається стрімке зростання неформалізованих, спонтанних видів громадянської дії, більш критичних до влади та еліт [2, с.73]. У той же час держава продовжує акумулювати значні можливості для формування громадської думки та поведінки, тому на перший план виступає питання ефективності використання комунікативних ресурсів влади в умовах інформаційного плюралізму.

Значний вплив на дані процеси здійснюють також зміна ролі самої інформації в світі. Якщо раніше у межах класичного інформаційного суспільства, описаного Д.Беллом та Е.Тоффлером, інформація виступає визначальною ресурсом розвитку суспільства, то сьогодні в умовах розвитку